# YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
18 päivänä toukokuuta 1993 *

Asiassa C-126/91,

jonka Bundesgerichtshof on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensin mainitussa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

**Schutzverband gegen Unwesen in der Wirtschaft e. V.**

vastaan

**Yves Rocher GmbH**

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti O. Due, jaostojen puheenjohtajat C. N. Kakouris, M. Zuleeg ja J. L. Murray sekä tuomarit G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, F. Grévisse, M. Díez de Velasco ja P. J. G. Kapteyn,

julkisasiamies: M. Darmon,
kirjaaja: hallintovirkamies D. Triantafyllou,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet:

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

- Schutzverband gegen Unwesen in der Wirtschaft, edustajanaan asianajaja Rudolf Friedrich, Karlsruhe,

- Yves Rocher GmbH, edustajinaan asianajaja Dirk Schroeder, Köln, asianajaja Robert Colin, Pariisi, ja asianajaja Marie-Laure Coignard, Pariisi,

- Saksan liittotasavallan hallitus, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön Regierungsdirektor Joachim Karl ja oikeusministeriön Ministerialrat Alexander von Mühlendahl,

- Ranskan tasavallan hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö Edwige Belliard ja toisena asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston ulkoasiainsihteeri Jean-Louis Falconi,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Rafael Pellicier, avustajanaan samassa yksikössä toimiva kansallinen virkamies Roberto Hayder,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Yves Rocher GmbH:n, Saksan hallituksen, Ranskan hallituksen ja Euroopan yhteisöjen komission 2.6.1992 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.9.1992 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Bundesgerichtshof on esittänyt 11.4.1991 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 30.4.1991, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan tulkintaa koskevan ennakkoratkaisukysymyksen voidakseen arvioida kaupallista mainontaa koskevan kansallisen säännöstön yhteensoveltuvuutta kyseisten määräysten kanssa.

2 Kysymys on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Schutzverband gegen Unwesen in der Wirtschaft -niminen (jäljempänä Schutzverband) rekisteröity yhdistys, jonka kotipaikka on München, ja Yves Rocher GmbH (jäljempänä Yves Rocher), joka on ranskalaisen Laboratoires de biologie végétale Yves Rocher -yrityksen tytäryhtiö, ja joka koskee Yves Rocher'n levittämiä mainoksia, jotka sisälsivät sen tuotteiden vanhojen ja uusien hintojen välisiä vertailuja.

3 Ennen vuotta 1986 saman yrityksen hintoja koskeva vertaileva mainonta oli laillista siltä osin kuin se ei ollut vilpillistä tai kuluttajien kannalta harhaanjohtavaa. Tiettyjen vähittäismyynnin harjoittajien pyynnöstä Saksan lainsäätäjä on 25.7.1986 antamallaan *Gesetz zur Änderung wirtschafts-, verbraucher-, arbeits- und sozialrechtlicher Vorschriften* -lailla (tiettyjen talous-, kuluttaja-, työ- ja sosiaalioikeudellisten säännösten muuttamista koskeva laki) sisällyttänyt 7.6.1909 annetun *Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb* -lain (vilpillistä kilpailua koskeva laki, jäljempänä UWG) 6 (e) pykälään yksittäisten hintojen vertailua sisältävää mainontaa koskevan kiellon. Kiellon tarkoituksena on kuluttajien ja kilpailijoiden suojeleminen hintavertailua sisältävältä mainonnalta.

4 UWG:n 6 (e) pykälässä esitetty kielto ei kuitenkaan ole ehdoton. Siinä säädetään nimittäin muut kuin "huomiota herättävät" (blickfangmäßig) hintavertailut mahdollistavasta poikkeuksesta [Uwg:n 6 (e) pykälän 2 momentin 1 kohta], sekä mahdollisesta poikkeuksesta kuvastoissa toteutettavaa mainontaa varten [UWG:n 6 (e) pykälän 2 momentin 2 kohta].

5 Yves Rocher harjoittaa emoyhtiön toimittamien ja pääasiallisesti Ranskassa valmistettujen kosmeettisten tuotteiden postimyyntiä Saksan liittotasavallassa. Kyseisten tuotteiden mainoksia, jotka emoyhtiö toteuttaa samalla tavalla niissä eri jäsenvaltioissa, joita asia koskee, levitetään myyntikuvastoissa ja -esitteissä. Yves Rocher on myyntitoimintansa yhteydessä levittänyt esitettä, jonka nimenä oli "Säästäkää jopa 50 prosenttia tai enemmän valitsemienne 99:n Yves Rocher'n lempituotteenne oston yhteydessä" ja jossa vanhan ylivedetyn hinnan vieressä kyseisten tuotteiden uusi, aiempaa alhaisempi hinta oli esitetty punaisella, lihavoidulla kirjasintyypillä.

6 Schutzverband, joka katsoi, että tällainen mainonta oli UWG:n 6 (e) pykälän 2 momentin 1 kohdan säännösten vastaista, saattoi vireille oikeudenkäynnin Yves Rocher'ta vastaan Landgericht München I:ssä, joka puolestaan katsoi, että kyseisessä UWG:n säännöksessä kiellettiin kaikki vanhojen ja uusien

hintojen vertailua sisältävä mainonta, jos se on "huomiota herättävää", ja kielsi Yves Rocher'lta sellaisten mainosten levittämisen.

7 Yves Rocher valitti päätöksestä Oberlandesgericht Müncheniin, joka kumosi Landgerichtin päätöksen UWG:n 6 (e) pykälän 2 momentin 2 kohdan säännösten perusteella. Schutzverband teki kyseistä päätöstä koskevan Revisionvalituksen Bundesgerichtshofiin, joka katsoi, ettei viimeksi mainittua säännöstä tullut soveltaa. Koska Bundesgerichtshof sen sijaan katsoi, että UWG:n 6 (e) pykälän 1 momentin soveltaminen toi esiin yhteisön oikeuden tulkintaa koskevan kysymyksen, se päätti lykätä asian ratkaisemista, kunnes yhteisöjen tuomioistuin on antanut ennakkoratkaisun seuraavaan kysymykseen:

"Onko ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklaa tulkittava siten, että siinä estetään sellaisen jäsenvaltion A lainsäädäntöön sisältyvän säännöksen soveltaminen, jossa kielletään yritystä, jonka kotipaikka on kyseisessä valtiossa ja joka harjoittaa kuvastoihin tai esitteisiin perustuvaa jäsenvaltiosta B tuotujen tavaroiden postimyyntiä, harjoittamasta hintoja koskevaa mainontaa sillä tavalla, että se esittää huomiota herättävästi esille pannun uuden hinnan rinnatusten aikaisemmassa kuvastossa tai esitteessä olleen korkeamman hinnan kanssa?"

8 Pääasiaan liittyvää lainsäädäntöä, menettelyn kulkua ja yhteisöjen tuomioistuimessa esitettyjä kirjallisia huomautuksia koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät suullista käsittelyä varten laaditusta kertomuksesta. Oikeudenkäyntiasiakirjojen näitä osia käsitellään jäljempänä ainoastaan, jos se on tarpeen tuomioistuimen perustelujen selvittämiseksi.

9 Perustamissopimuksen 30 artiklan mukaan jäsenvaltioiden väliset tuonnin määrälliset rajoitukset ja kaikki niitä vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet ovat kiellettyjä. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaavina toimenpiteinä pidetään kaikkia kauppaa koskevia jäsenvaltioiden säännöksiä, jotka voivat tosiasiallisesti tai mahdollisesti rajoittaa yhteisön sisäistä kauppaa suoraan tai välillisesti (asia 8/74, Dassonville, tuomio 11.7.1974, Kok. 1974, s. 837, 5 kohta).

10 Yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut, että kansallinen lainsäädäntö, jolla tiettyjä mainonnan muotoja ja tiettyjä myynninedistämiskeinoja rajoitetaan tai ne kielletään, voi olla siitä huolimatta, ettei sillä välittömästi säännellä tuontia, omiaan rajoittamaan tuonnin määrää sen vuoksi, että se vaikuttaa mahdollisuuksiin markkinoida maahan tuotuja tuotteita. Ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että koska tällaisen lainsäädännön vuoksi kyseisen

toimijan on joko käytettävä erilaisia menetelmiä eri jäsenvaltioihin kohdistuvassa mainonnassa tai myynnin edistämisessä taikka luovuttava menetelmästä, jota kyseinen toimija pitää erityisen tehokkaana, tällainen lainsäädäntö voi olla tuonnin rajoitus, vaikka sitä sovelletaan erotuksetta kotimaisiin ja maahan tuotuihin tuotteisiin (ks. asia 286/81, Oosthoek's Uitgeversmaatschappij, tuomio 15.12.1982, Kok. 1982, s. 4575, 15 kohta; asia 382/87, Buet, tuomio 16.5.1989, Kok. 1989, s. 1235, 7 kohta; asia C-362/88, GB-INNO-BM, tuomio 7.3.1990, Kok. 1990, s. I-667, 7 kohta sekä yhdistetyt asiat C-1/90 ja C-176/90, Aragonesa de Publicidad Exterior ja Publivía, tuomio 25.7.1991, Kok. 1991, s. I-4151, 10 kohta).

11 On siis katsottava, että pääasiassa tarkoitetun kaltainen kielto voi olla omiaan rajoittamaan tuotteiden tuontia jäsenvaltiosta toiseen ja on näin ollen siltä osin perustamissopimuksen 30 artiklassa tarkoitettu vaikutukseltaan vastaava toimenpide.

12 Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kauppaa koskevien yhteisten säännösten puuttuessa kansallisten säännösten välisistä eroista johtuvat yhteisön sisäisen vapaan liikkuvuuden esteet on hyväksyttävä siltä osin kuin kyseisiä säännöksiä sovelletaan erotuksetta sekä kotimaisiin tuotteisiin että tuontitavaroihin ja ne ovat perusteltavissa sillä, että ne ovat välttämättömiä muun muassa kuluttajansuojaa ja hyvää kauppatapaa koskevien pakottavien vaatimusten tyydyttämiseksi (katso erityisesti edellä mainittu GB-INNO-BM-tuomio, 10 kohta). Kuten yhteisöjen tuomioistuin on useita kertoja täsmentänyt (katso erityisesti edellä mainittu Buet-tuomio, 11 kohta), säännösten on kuitenkin oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään.

13 On selvää, että pääasiassa tarkoitetun kaltainen kielto koskee sekä kotimaisia että maahan tuotuja tuotteita.

14 Lisäksi Saksan hallitus on esittänyt, että UWG:n 6 (e) pykälässä esitetyn kiellon tarkoituksena on kuluttajien suojeleminen hintavertailuja sisältävän, usein harhaanjohtavan mainonnan aiheuttamalta erityiseltä houkutusvaikutukselta. Sen mukaan on erityisen helppoa johtaa harhaan kuluttajia, jotka eivät yleensä voi varmistua vanhoja ja uusia hintoja koskevan vertailun paikkansapitävyydestä. Toiseksi hintavertailuja sisältävä mainonta on omiaan antamaan vaikutelman kokonaisuudessaan edullisesta hintatasosta, vaikkei koko tuotevalikoima olisi hinnoiltaan edullinen.

15 Koska kuluttajien suojeleminen harhaanjohtavalta mainonnalta on yhteisön oikeuden kannalta laillinen tavoite, on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti selvitettävä, soveltuvatko kansalliset säännökset kyseisen tavoitteen toteuttamiseen ja pysyvätkö ne sen rajoissa, mikä on välttämätöntä kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi.

16 Ensin on huomautettava, että pääasiassa tarkoitetun kaltaista kieltoa sovelletaan, kun hintavertailut, riippumatta siitä, ovatko ne oikeita, ovat huomiota herättäviä. Näin ollen kyseistä kieltoa sovelletaan ainoastaan huomiota herättäviin hintavertailuihin. Käsiteltävänä olevassa asiassa mainonta ei ole kiellettyä väitetyn vilpillisyytensä vuoksi, vaan koska se on huomiota herättävää. Näin ollen kaikki huomiota herättävä hintavertailuja sisältävä mainonta on kiellettyä, riippumatta siitä, onko se totuudenmukaista vai vilpillistä.

17 Lisäksi kyseinen kielto ylittää asetetun tavoitteen edellyttämät vaatimukset siltä osin kuin se vaikuttaa myös sellaiseen muuhun kuin harhaanjohtavaan mainontaan, joka sisältää tosiasiallisesti sovellettujen hintojen vertailua; tällaiset hintatiedot voivat kuitenkin olla erittäin hyödyllisiä, jotta kuluttaja voisi tehdä ostopäätöksensä täysin tilanteen tuntien.

18 On lisättävä, että jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen vertaileva tutkimus osoittaa, että kuluttajien tiedonsaanti ja kuluttajansuoja voidaan taata myös vähemmän yhteisön sisäistä kauppaa rajoittavilla toimenpiteillä kuin pääasiassa tarkoitetut toimenpiteet (katso julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen 52 kohta).

19 On siis todettava, että pääasiassa tarkoitetun kaltainen kielto on asetetun tavoitteen kannalta suhteeton.

20 Saksan hallitus on lisäksi esittänyt, ettei kyseinen kielto voi olla perustamissopimuksen 30 artiklan kanssa yhteensoveltumaton, koska se on vain hyvin vähäisessä määrin tavaroiden vapaata liikkuvuutta rajoittava.

21 Tässä yhteydessä on huomautettava, että lukuun ottamatta sellaisia sääntöjä, joilla on pelkästään hypoteettisia vaikutuksia yhteisön sisäiseen kauppaan, on selvää, ettei perustamissopimuksen 30 artiklassa erotella toisistaan sellaisia erilaisia toimenpiteitä, joita voidaan pitää vaikutukseltaan määrällisiä rajoituksia vastaavina toimenpiteinä, sen vaikutuksen voimakkuuden mukaan, joka kyseisillä toimenpiteillä on yhteisön sisäiseen kauppaan.

22 Siltä osin kuin on kyse hyvän kauppatavan suojelemisesta ja siten kilpailusta, on täsmennettävä, että totuudenmukaiset hintavertailut, jotka ovat kiellettyjä tässä tarkoitetun kaltaisessa säännöstössä, eivät voi mitenkään olla kilpailun edellytyksiä vääristäviä. Sitä vastoin säännöstö, jonka vaikutuksena on sellaisten vertailujen kieltäminen, on omiaan rajoittamaan kilpailua.

23 Edellä olevan perusteella yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyyn kysymykseen on vastattava, että perustamissopimuksen 30 artiklaa on tulkittava siten, että siinä estetään sellaisen jäsenvaltion A lainsäädäntöön sisältyvän säännöksen soveltaminen, jossa kielletään yritystä, jonka kotipaikka on kyseisessä valtiossa ja joka harjoittaa kuvastoihin tai esitteisiin perustuvaa jäsenvaltiosta B tuotujen tavaroiden postimyyntiä, harjoittamasta hintoja koskevaa mainontaa sillä tavalla, että se esittää huomiota herättävästi esille pannun uuden hinnan rinnatusten aikaisemmassa kuvastossa tai esitteessä olleen korkeamman hinnan kanssa.

## Oikeudenkäyntikulut

24 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan liittotasavallan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Bundesgerichtshofin 11.4.1991 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

**ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklaa on tulkittava siten, että siinä estetään sellaisen jäsenvaltion A lainsäädäntöön sisältyvän säännöksen soveltaminen, jossa kielletään yritystä, jonka kotipaikka on kyseisessä valtiossa ja joka harjoittaa kuvastoihin tai esitteisiin perustuvaa jäsenvaltiosta B tuotujen**

**tavaroiden postimyyntiä, harjoittamasta hintoja koskevaa mainontaa sillä tavalla, että se esittää huomiota herättävästi esille pannun uuden hinnan rinnatusten aikaisemmassa kuvastossa tai esitteessä olleen korkeamman hinnan kanssa.**

Due Kakouris Zuleeg Murray Mancini

Moitinho de Almeida Grévisse Díez de Velasco Kapteyn

Julistettiin Luxemburgissa 18 päivänä toukokuuta 1993.

J.-G. Giraud
kirjaaja

O. Due
presidentti